

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un gir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: invoieală :: ::

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Momente

Tainică și minunată este lucrarea Spiritului Sfânt. Ca o suflare de vânt ce vine iute, răscăldând adâncurile firii; ca limbi de foc ce se aprind în nopțile inimilor frânte. Intru începuturi, Duhul plutește deasupra hăurilor întunecoase, și la atingerile lui calde din fiorosul *lohu-robohu* răsare kosmosul scâldat în soare, cerul înstelat, livezi înflorite, prin cari în mii de forme, mișună viața. Spiritus est qui vivificat. In nopțile păcatului, El aprinde făclia nădejzii și îmbracă în strălucirea fără seamăn a sfințeniei sufletele pustiite de patimi. Spiritul sfințește toate. Ajunge o suflare a Lui, pentruca să soată din ascunzături pe pescarii învăluți de groază, să-i ridice mândri în fața unei lumi de primejdii și păcate, să aprindă în ochii lor strălucirea idealurilor eterne, steagul cărora îl vor implânta biruitor, prin infinite primejdii și nesfârșite rele, pe zidurile Romei învinse. Spiritul face sfinți și eroi!

Acest Duh al Rusaliilor ți lipsește lumii noastre. Incruntat, zăpăcit, înspăimântat, veacul nostru s'a făcut iarși chaos clocotitor prin hăurile căruia se deschid la tot pasul prapăștiile morții. O singură scăpare, o singură nădejde: Spiritul Domnului. Dacă vom lăsa să străbată căldura Lui așezările noastre sociale, dacă se va spiritualiza din nou civilizația noastră pierdută în aur și noroi, din nesfârșitele crize ale zilelor va răsări viața nouă și senină. „Rerum Novarum“, și acum de curând cuvântul Papei Pius XI: „Quadragesimo anno“ sunt taze de lumină țâșnite din văpaia acestui Spirit care mântuiește. Fi-va cine să le asculte?

Imperioasă și imediată nevoie de școala eroică a Spiritului avem în aceste vremuri de încercare, noi, biserica română unită. Greul fratelui de toate zilele ne apasă fără milă și necazurile ne copleșesc. O lume de păcate ne înconjoară, sămânând spini și polomidă în câmpia sufletelor pe care trebuie s-o cultivăm, cu forțele Domnului. Dușmani îndărătnici isbesc zidurile de apărare ale sfintei noastre credințe. Pesă gândul nostru chinuit se lasă toropeala resemnării și aripile avântului nostru obolesc. — Totuși, zilnic cu puteri înalte trebuie să stăm în fața valului. Să călcăm zimbând peste stafa mizeriei materiale și să împrăștiem în fur seninul încrederii sfinte. Să înfruntăm valul răului și atacurile vrăjmașe cu siguranța biruitorului, și să aruncăm în văltoarele zilei entuziasmul cuceritor al marilor noastre idealuri. Căci, împotriva tuturor aparențelor, biruința va fi a noastră. Numai să lăsăm să se atingă de noi limbile de foc ale Rusaliilor și să ascultăm suflarea Spiritului în inimile îngândurate. Să intrăm în minunata școală a sfințeniei și eroismului, deschisă în ziua de Rusalii, și vom schimba fața pământului. — Impărate cerese, vino și te așază întru noi!

Suflarea de vifor

In așteptarea Mângăietorului — Symbolismul suflării de vifor ce vine repede — Incheierile ce se impun conștiinței creștine

de prof. DUMITRU NEDA

Smeriți cu inima, dornici după adevărul Domnului și gata să facem voia Lui: așa se cuvine să intrăm în atmosfera bogată în haruri a Rusaliilor. Căci numai așa lumea de mister a Spiritului își va desvălui, privirii sufletelor noastre, rând pe rând, pe cât ni-se va putea nouă nevrednicilor, strălucirile-i fără margini și fără număr. Atotputernic și preaînțelept este Spiritul adevărului. Și întru lumina lui văzând lumină, graiul tainic al lucrărilor sale, învăluite în haina vremelniceii, o să aprindă în noi daruri noi, de sfere senine, cerești; o să treziască în noi energii nebănuite; o să ne deie un avânt pe care nimeni și nimica n'o să-l mai zăticnească.

Suflarea viforului ce vine repede e și ea una din acele haine smulse vremelniceii de Dătătorul de viață și Vistierul bunătăților pentru a-și săvârși lucrarea de sfințire a celorce erau meniți să fie mărturii Cuvântului până la marginea pământului, și, — prin urmașii lor, — până la sfârșitul veacurilor.

1. *Viforul deslănțuit, aflându-te în cale, îți iutește pașii spre scopul călătoriei.* — Și care-i scopul călătoriei tale pământești? Sălașul sculptor de curățenie al harului, până când îi va bineplăcea Tatălui să te cheme întru lăcașurile de neînserată fericire a împărăției sale. Voința Spiritului Sfânt e limpede. Și suflarea lui ai simțit-o, și tu, sigur, adesea. Nu cumva îi te-ai pus împotriva și ai stat pe loc, în cazul cel mai bun nimica făcând, câtă vreme alții au sburat înainte, spre-un ideal râvnit? Toată taina sfințeniei este să folosești grația momentului. Vârsta nu hotărăște. Poți fi tânăr și sfânt. Precum poți fi bătrân și netrebnic. Te-ai deprins în arta duhovnicească de a prinde și a urma numai decât inspirațiile ce vin de sus: ești unul dintre aleși; nu-ți bați capul cu acest plug de aur: vai ție! Și dacă ești preot teme-te, căci spre căderea multora vei fi cu mentalitatea ta îmbibată și conduita ta călăuzită numai de inspirațiile materiei.

2. *Vântul curățește.* — E o lege a firii că aierul stătut, întocmai ca apa stătută, se strică. Suflarea vântului e de neapărată trebuință pentruca miasele vătămătoare ce îmbăcesc, dela o vreme, atmosfera, să fie împrăștiate. Atmosfera noastră sufletească să încarcă și ea mereu de germenii morții. Păcatele ușoare se înmulțesc, aproape pe nebăgate în seamă, ne slăbesc purerea de rezistență, pregătesc calea căderii ce va urma negreșit, dacă adierea înviorătoare a harului nu va curăți această atmosferă. Și cum e cu singuraticii, așa e și cu colectivitățile. Cu părți întregi din biserică chiar. Felurite păcate pot produce și aici intoxicații în masă, stricăciunea plecând dela capete. Vântul suflă unde-i este voia.

De nu va sufla în asemenea regiuni infectate, pierirea le este sigură. Bisericile Asiei Mici sunt mărturii. Perpetuitatea nu-i este asigurată nici bisericii noastre unite. Ferească Dumnezeu să-i cașuneze destrămarea păcatele noastre!

3. *Vântul nu-i alegător de locuri și lucruri.* — Odată pornit, se poartă peste dealuri și văi, lanuri de grâu și papuriște, sate și orașe, grajduri și grădini. Inseamnă-ți bine: Nu este în tine Spiritul Domnului, dacă prea ești alegător de oficii și beneficii. Când căpetenia ta ierarhică vrea una și tu — fără nici o cauză binecuvântată, — vrei alta; când pui în mișcare toate pietrele s'ajungi, chiar și împotriva dorinței lui, la parohia cutare, să părăsești înainte de vreme poziția ce ți-s'a încredințat, să te ocupi cu lucruri ce n'au nici în clin nici în mănec cu statul tău; când nu mai ții la portul rău: bagă de seamă; oricât de sus te vei fi înălțat, nu cu pârghia Spiritului te-ai urcat. Și atunci ce-ți va folosi ție de-ai dobândi lumea toată, și de ce folos vei fi tu bisericii și sufletelor? Care-i rostul existenței tale?

4. *Viforul adună și tot el împrăștie nourii.* — Cel puțin așa pare. In lumea sufletească însă e sigur că apropierea Spiritului Sfânt pricinuește seninătate, veselie, dragoste de muncă și de jertfă: simțim că trăim și prindem puteri supra omenești. Scâldați în splendorile soarelui haric, suntem ispitii să repetăm cu glas mare vorba lui Goethe: „Auch hier gibt es Götter!“ ca s'o audă și să se desmeteciască și cei ce să bălăcesc în mocirla unei vieți din cuprinsul căreia a fost îndepărtat Mângăietorul cu suflarea sa singură în stare să înoiască fața pământului. Stă în puterea noastră să atragem la noi, ori barem să ne ținem în apropierea Spiritului Sfânt. Avem o armă care-i face sălă plăcută: rugăciunea. Ceaslovul și toate cărțile rituale ne pun pe limbă cuvintele ce avem să i-le îndreptăm; cufundarea în adâncimile Scripturii — mesajul său împărătesc către lume — îmbogățindu-ne mintea cu sfinte și dumnezeiești idei despre ceace este într'adevăr bine și frumos. Folosimu-ne de aceste mijloace dovedite atât de eficace în viața sfântului Iosafat, mucenicul sfintei Uniri?

Suflarea de vifor din ziua celor dintâiu Rusalii creștine „a umplut toată casa“ unde ședeau apostolii. Din acel suflu sfânt ia ființă biserica. Puterea de a crește, tăria de a înfrunta orice loviri, din acel isvor vine. Ce fericii suntem că ne aflăm în această citadelă inexpugnabilă a Spiritului! Să grijim, nu cumva, din vina noastră, să fim aruncați întru întunericul de dinafară, unde-i plâns și scrâșnirea dinților! Căci Spiritul Sfânt nu se lasă batjocorit.

Biserica noastră și prăznuirea sărbătorii efesin. Nici că se putea să rămânem din corul universal al bisericii, care cântă, într'un glas, pe întreg rotogolul pământului, măririle Maicii Preacurate, atât de demn cinstite acum cincisprezece veacuri în răsăritul catolic al vremilor acelora.

Pastorala colectivă a Preașfințiților noștri Ierarhi, din care dăm ceva într'altă parte a folii, precum și dispozițiile luate ca să fie cetită și tălmăcită credincioșilor în vre-una (și ar fi cu atât mai bine dacă chiar în mai multe) din sărbătorile anului în curs, arată palpabil că una gândim și simțim cu Roma catolică de azi, moștenitoarea întregului crez a Romei lui Celestin I. dela 431.

Sfatul părințesc privitor la apropierea de sfintele Taine, pentru izbânda și slava de odinioară și de totdeauna a Maicii Domnului, trebuie socotită de toată suflarea română unită ca o poruncă dintre cele mai plăcute. Intre multele primejdii ce se ivesc în zare tot mai limpede și mai amenințătoare pentru naia sfântă a mântuirii în care ne aflăm noi nu este, după Dumnezeu, ajutor mai puternic ca Acea, care a născut pe Mântuitorul celor ce se luptă cu valorile ce vreau să-i înghită.

Preoțimea, stăruint de credincioși, să se ridice la înălțimea momentului, va îndeplini una din cele mai elementare datorințe pastorale ce-i incumbă.

Arondarea districtelor protopopești în arhidieceză. Sub presia nouilor împrejurări, Mitropolia, după îndelungată cum-păneală și-a grupat într'o formă nouă parohiile în jurul celor douezeci și trei de protopopiate ce vor ființa începând cu 1 Iulie c., amăsurat rânduiei consistoriale din 21 Aprilie c.

Aceste protopopiate, cu seriile și numărul lor de parohii, sunt următoarele: *Aiud* (cu sediul Aiud; numărul parohiilor: 31); *Alba-Iulia* (Alba-Iulia I; 26); *Arieș* (Câmpia-Turzii I; 21); *Blaj* (Blaj I; 35); *Brașov* (Brașov; 25); *Dicioșân-mărtin* (Dicioșân-mărtin; 28); *Dumbrăveni* (Dumbrăveni; 23); *Gheorgheni* (Gheorgheni; 21); *Iernut* (Iernut; 20); *Luduș* (Luduș; 25); *Mediaș* (Mediaș; 23); *Ocna-Mureșului*

(Ocna-Mureșului; 21); *Odorheiu* (Odorheiu; 8); *Râciu* (Râciu; 22); *Reghin* (Reghin I; 37); *Sebeș* (Sebeș; 21); *Șarmașu* (Șarmașu; 30); *Târgu-Mureș* (Târgu-Mureș; 31); *Teaca* (Teaca; 24); *Turda* (Turda-Nouă; 23); *Țichindeal* (Țichindeal; 22); *Vicariatul-Făgărașului* (Făgăraș I; 49).

Aranjată și această chestie, sigur dificilă, din multe puncte de vedere, administrarea arhidiecezei intră într'o fază nouă. Viitorul va arăta întru cât e superioară celei trecute.

Prasnicul de Duminică

Instalarea p. canonic Victor Pop și Dr. Augustin Tătar

Capitulul nostru boblan, descomplectat prin ridicarea p. Dr. Alexandru Rusu la treapta arhieriei și prin trecerea la celea veșnice a fiertatului Dr. Iuliu Florian, a fost întregit Duminică trecută, de fapt și de drept, prin instalarea nouilor titulari în stalurile canonice ce-i așteptau, cu toată strălucirea lor și cu toate greutățile și răspunderile lor.

Ziua aceea a fost o zi de specială sărbătoare a bisericii blăjene. Săvârșit de înalt-preașfințitul p. Mitropolit, actul solemn al instalării și-a avut semnificația sa deosebită. Cuvântul scurt, dar cuprinzător, al p. Dr. Tatar, a lăsat să se înțeleagă că nouii demnitari s'au deplin conștii de ceea ce așteaptă dela dâșii biserica ce le-a făcut cinstea de azi în vederea muncii de mîne, care trebuie să fie continuarea și potențarea celei de până acum.

1. P. *Victor Pop* — ca să dăm în fuga condeiului și câteva date biografice, — s'a născut la 8 Iunie 1885, în Ulteșul de câmpie, din familie preotească. Liceul îl absolvă, în Blaj, la 1904. Tot aci termină și studiile teologice în 1908, când e sfințit de preot celibe (22. XII) și numit admin. parohial la Silvașul român (distr. Uioarei), unde slujește aproape zece ani. De acolo e chemat de vicenotar consistorial aici la Blaj. Intr'o vreme face și pe spiritualul celor dintâi 6 călugărițe ce îngrijau orfanii din Orfelinatul blăjan. La 1923 pleacă la Măcișul unguresc (distr. Clujului), fiind

totodată și admin. parohial la Vechea și fi. Deș. Fostul asesor și notar al forului matric. arhid. de a II. instanță, și notar al Tribunalului disciplinar arhid. delătură primejdia defectării nării Măcișului, esoperează completarea sesiilor parohiale, face rost de case parohiale organizează aceste parohii, ca să treacă, în 1925 la parohia misionară Boian din Bucovina (ca viceprotopop onorar), îngrijindu-se și al. de case parohiale noi (cele vechi le pustie în rășbolul), de sesie parohială, de trezirea și mentenarea vieții sufletești conștii. Aci îl ajung denumirea de canonic, la 7 Febr. c. Noui insignii, primite Duminică, stau așa de bine pe pieptul fostului membru al consiliului de dețean din Cernăuți, decorat și de M. S. Regele cu ord. Coroana României în grad ofițer...

2. P. *Dr. Augustin Tătar*, s'a născut Măhaciu în 19 Maiu 1887, tot din familie pretească. Liceul îl sfârșește în 1908, ca să plece la Roma, unde studiază teologia până la 1910, când se reîntoarce dela „Propaganda Fidei” doctor în filozofie și teologie. Aproape patru ani e preot în Șeulia de câmpie, mai apoi (19. III. 1918—1. XII. 1919) admin. protopop. Giurgeului și preot în Varviz. De aci vine profesor de religie la liceul de băeți din orașul nostru, până la 1 Oct. 1923 când e numit profesor de dogmatică la Academia teologică. Ca atare e ales canonic la 1 Febr. c., după ce i-a fost apreciată abilitatea și munca depusă ca defensor ordinar la forul matrimonial pentru diecezele sufragane (1921), defensor ordinar la Trib. matrim. pentru arhidieceză, (1922) asesor consistorial, membru al Tribunalului disciplinar, director spiritual al Congregației Surorilor, (1929), și fisc consistorial (1930). Asta înafară de activitatea literară-științifică dezvoltată în deosebi în coloanele „Cultură Creștină” și ca autor de cărți didactice religioase.

Capitulul boblan poate fi mândru cu nouii sale achiziții. Bărbați în puterea vârstei, preoți probați, — suntem îndreptății să legăm mândrețea de răvna lor pentru tot binele. Intre mulți ani!

□ □ Foia „Unirii” □ □

De-ale celibatului

Câteva reflexii la o chestie pururea actuală de prof. Dr. Vasile Aftenie

Vorbindu-se adeseori și chiar scriindu-se în timpul din urmă, în coloanele unui cotidian din capitala Ardealului, despre celibat, și încă despre celibatul preoților, am crezut că e bine să se țină la suprafață această problemă de mare importanță pentru Biserica noastră.

Când ne ocupăm însă de această chestiune, este departe dela noi chiar și umbra gândului de a desprețui ori măcar de a deprecia câtuși de puțin, din acest motiv, meritele pe teren bisericesc și național-cultural ale preoțimei noastre familiste. Ceeace nu vrea să însemne că m'ași asocia la toată întâmplarea acelora, cari văd în celibatul preoților o știrbire a tradițiilor preoțimei noastre, eventual chiar o primejdie de ordin moral. Am de gând numai să vederez cât de neintemeiată este fraza cu subînțelesuri din menționatul ziar: „Inlocuirea preoteselor dela sate cu bucatărese n'o să ridice prestigiul moral al preoțimei.”

Celibatul trebuie privit întru cât este o virtute prin care cineva renunță la plăcerile și bucuriile familiare de bună voie, și face un

sacrificiu, în vederea unui scop mai înalt, d. ex. ca să poată contempla mai bine lucrurile divine și să poată munci mai fără griji și independent în via Domnului. Așa trebuie privit celibatul și nu ca o slăbiciune ce s'ar manifesta în groaza și frica de grijile și de greutățile familiare.

De aceea autorii catolici fac deosebire între celibi și celibatari. Aceștia rămân necăsătoriți din motive și pentru scopuri cu totul deosebite de ale celibilor. (Cfr. *I. Antonelli: Medicina pastoralis*, vol. II^a Romae, 1920. pag. 276.) „Celibatul prescris de Biserică se deosebește ca cerul de pământ, de celibataritul lumesc; prin celibatul bisericesc se practică virtuți mai nobile și mai sfinte, se cinsteste mai mult căsătoria, întreg omul compus din trup și suflet se consacră lui Dumnezeu” (Ibidem). Motivele pentru cari Biserica a impus celibatul slugilor sale sunt aceste: a) înaintarea în sfințenie a acelora cari trebuie să învețe pe alții cu vorba și cu fapta; b) pentru ca să se poată dedica mai cu de-a-dinsul lucrurile dumnezeiești; c) pentru o mai bună conciliere a respectului și încrederii oamenilor în si; d) ca să poată arăta mai multă dragoste față de cei miseri și să poată fi mai ospitalieri. (Cfr. *Al. De Smet S. T. D.: Tractatus theologico-canonicus de Sponsalibus et Matrimonio* 4. Brugis, 1927.)

Poate că de vom considera celibatul preoților caz de caz, dela individ la individ,

va părea, incidental, discutabil; totuși pusă în principiu, nu admite și nu poate să admită cel puțin din partea purtătorilor cuvântului evanghelic, nici o discuție în contrar. În acest sens și luând în considerare cele de mai sus fără îndoială statul conjugal al preoților este inferior statului celibatului. Precizarea Conciliului Tridentin (sess. XXIV cap. 10) e limpede: „De va zice cineva, că statul căsătoriei trebuie prețuit mai mult decât statul vergurii sau al celibatului și că nu e mai bine și mai fericit lucru a rămânea în vergurie ori celibat, decât a se căsători, să fie anatemă.” (S. quis dixerit, statum conjugalem anteposendum esse statui virginitatis vel coelibatus, et non esse melius ac beatius manere in virginitate aut coelibatu, quam iungi matrimonio: A. — Cfr. *Hensinger — Clem. Bannwart S. I.: Euchiridion Symbolorum*, Friburgi 1922.)

De altă parte *Sf. Pavel* prin cuvintele: „episcopul să fie al unei femei bărbat (I Tim. 3, 2) ... și diaconii să fie bărbații unei femei (I Tim. 3, 12), nici decum nu vrea să spună că preotul trebuie să fie căsătorit. Permite numai ca slujitorii altarelor să fie căsătoriti o singură dată. Cât prețuiește însă *Sf. Pavel* pe cei ce se consacră lui Dumnezeu și de gând este condus în această privință, apă limpede din alte locuri ale Testamentului Nou: „Iară de cele ce mi-ați scris mie bine că omului de muiere să nu se atingă” (I Cor.

Lauda Panaghiei

Maica sfântă preamărită de Corul nostru episcopesc — Rânduri alese din ultima pastorală arhierescă colectivă

Episcopatul nostru, ascultând dorința Capului creștinătății de a prăznui după cuviință împlinirea alor cincisprezece veacuri dela soborul din Efes, a dat o pastorală colectivă, către toți credincioșii uniți din provincia mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș. Acest minunat omagiu filial, adus Romei vârhovnicului Petru și sfinților Părinți efesini, după ce stăruie pe teme de date și fapte asupra doctrinei lui Nestor, asupra valorilor provocate de ea și asupra luptei duse împotriva acestei erezi de sf. patriarh Ciril, până la osândirea ei și a ereziarului țarigrădean de cei două sute de Părinți sinodali, »siliți de canoane și în conformitate cu epistola părintelui Celestin, episcopul bisericii romane«, reliefează, în termeni avântați, grandoarea neasemănată a celei ce a fost aleasă de Pronie să fie Maica Fiului lui Dumnezeu. Patrologie, dogmatică, asheză, istorie, poezie sunt puse în chip măestru, la contribuție, să întărească cuvântul inspirat al soborului comemorat. Redăm aceasta din urmă parte a pastoralei din chestie.

„Sfinții Părinți, — așa sună scrisoarea arhierescă, — n'au cuvinte destule ca să preamărească pe Preacurata Vergură Maria. Când vorbesc de Ea nu află cuvinte destul de alese ca să-i încunune fruntea cu laurii măririi. Unii dintre ei, spre pildă Sf. Epifaniu, desenează cu penel de artist *frumusețea-i fizică*. Iată pasajele referitoare: „Vergura nu era de statură înaltă, deși întru câtva mai sus de cea mijlocie. Tenul avea o nuanță ușoară de aur ca al Sunamitei, derivată dela soarele patriei sale. Avea gradația plăcută a spicelor coapte. Buclele blonde, ochii vioi, pupila ochilor nișel măslinie sprâncenele de un negru preafumos, cu desăvârșită artă arcuite, buzele în culoarea rozei, fața elegant ovală, „măinile și degetele lungărețe și delicate.“ — Alții — și pe dreptul — preamăresc *frumusețile interne ale sufletului Preacuratei*, fiind frumusețea externă numai un palid reflex al frumuseții covârșitoare spirituale. De aceea doară o proclamă drept noua Evă, mai desăvârșită decât cea dintâi, înzestrată cu mai mare har. — Sfântă din toate punctele de vedere, scutită de orice pată. — Singură sfântă, singură nepătată, singură ne-

prihănită și binecuvântată. — De aceea zicea sf. Petru Damiani: „Ce este mai mare decât Vergura Maria, care a cuprins în taina pântecului său mărimea dumnezeirii preafnalte? Caută Serafimule și vedea-vei, că orice lucru mai mare, mai mic este decât Vergura, și că numai Ziditorul întrece lucrarea aceasta.“ (De laude Virg.) De aceea spunea și sf. Atanasiu: „Spiritul Sfânt scoborîtu-s'a asupra Fecioarei cu toate virtuțile sale esențiale, pe cari le are în virtutea stăpâniei Sale divine, îmbrăcându-o pe ea cu grație, pentruca să fie întru toate grațioasă: și tocmai de aceea numitu-s'a: Cea plină de grație sau har, — întrucât prisosia în toate harurile prin covârșirea sălășluirii Spiritului Sfânt“. Va să zică Preacurata Fecioară Maria, în ce privește frumusețea-i sufletească, era mai strălucită decât soarele, mai luminoasă ca luna și mai presus decât toți sorii firmamentului cerului. Este doară părere comună între marii scriitori ai bisericii Domnului, sf. Toma, Suarez ș. a., că P. C. Vergură Maria a primit dela începutul începutului mai mult har, decât au primit toate creaturile pure luate împreună. Haruri, ajunse la plenitudine, când avu parte de adumbrirea Spiritului Sfânt, în momentul fericit al zămislirii nepătate. Ca o urmare a acestei plenitudini a harului fost-a scutită dânsa de păcatul strămoșesc, de umbra oricărui păcat actual, de corupția mormântului, și primit-a privilegiul ridicării în trup la ceriu și șederea de-a dreapta Fiului Său întru împărăția Tatălui, Ea, care rămăsese, tot ca o consecință a acestui cumul de haruri în viața ei pământească, Vergură înainte de nașterea, în nașterea, și după nașterea Fiului Său deapănarea glorios și preamărit.

Iubiți Fii! Ce credeți voi: oare carei obârșia, sorgintea pură și cristalină, din care emană toate laudele acestea neasemuite la adresa Vergurei din Nazaret? Sorgintea o

găsiți în unicul privilegiu al acestei umile Fecioare, în privilegiul de a fi Mama lui Dumnezeu, adică în *maternitatea-i divină*, fixată în chip infalibil în conciliul Efesin pentru toate timpurile și veacurile. Iată importanța covârșitoare a acestei hotărâri sinodale, a cărei memorie o reîmproșetăm acuma. Drept avea doară sf. Bonaventura când spunea: „Maica Domnului este o mamă prea vrednică. Ea este aceea decât care Dumnezeu nu poate face mai mare; o lume mai mare poate face, un ceru mai mare decât este mama lui Dumnezeu nu poate face“. (s. Bonav. p. dist. 44 In Spec. lect. 5). De aceea spune și sf. Bernardin: „Atât de mare este lauda ce i-o dăm, când li spunem: Maica lui Dumnezeu, încât în persoanele create nu se află această negândită demnitate, ca să-L aibă de Fiu pe Fiul lui Dumnezeu, decât numai în persoana dumnezească a Tatălui, și în persoana umană, a mamei“. Iar sf. Toma adaugă: „Vergura Maria, din împrejurarea, că este maica lui Dumnezeu, posedă o oarecare demnitate infinită din partea Binelui infinit, care este Dumnezeu. Și sub acest raport nu se poate înfăptui ceva mai bun, precum nu poate fi ceva mai bun decât Dumnezeu“. (P. I. q. 25, art. 6.)

Așa este! Din acest motiv al vredniciei sale de mamă a lui Dumnezeu ținut-au s'o preamărească toți și toate. *Artele și-au dat mâna cu graiul omenesc s'o slăvească* în forme, culori și ritmuri și armonie, căutând să întreacă chiar, prin graiul lor mut, dar atât de elocvent, limbajul omenesc și ingeresc, care în avântul nestânjenit cercă să prindă în slove nepieritoare slava Maicii Domnului.

Din acest motiv răsărit-au ca prin farmec minunatele bazilici spre cinstea Maicii Domnului: Santa Maria Maggiore din Roma, famosul și neîntrecutul în splendoare și gingășie dom din Milano, și atâtea altele. Numai în Roma sunt nu mai puțin de 150 biserici ridicate spre cinstea Maicii Domnului.

Demnitatea de Mamă a lui Dumnezeu l'a îndemnat pe Michelangelo să graveze în marmoră nepieritoare și în forme nemuritoare aceea renumită „Pieta“ prin țesuturile marmo-

7, 7). „Și zic celor necăsătoriti și văduvelor: bine este lor de vor rămânea ca miac“ (I Cor. 7, 8). „Eu voesc ca voi să fiți fără grijă. Cel neinsurat grijește de ale Domnului, cum să placă Domnului; iar cel însurat grijește de ale lumii, cum să placă muierei și se împarte“ (I Cor. 7, 32—33). „Deci dară și cel ce-si mărită fata sa, bine face; iar cel ce nu o mărită, mai bine face“ (I Cor. 7, 38). Apoi vorbind despre văduve, spune că „sunt slobode să se mărite după carele vreau, însă mai fericite ar fi de ar rămânea așa după sfatul meu, căci mi-se pare, că și eu am spiritul lui Dumnezeu“ (I Cor. 7, 40).

Contra acestor texte s'ar putea obiecționa, că Sf. Pavel nu vorbește direct de preoțime. însă pe cât se pare de evidentă aceasta obiecțiune, pe atât de ușor se poate răsturna. E adevărat că Sf. Pavel nu vorbește direct de preoțime, dar când dă astfel de sfaturi laicilor, cu atât mai vărtos se pot aplica spuselor lui slujitorilor altarelor.

În ce privește *activitatea pastorală*, fără îndoială, preoții necăsătoriti se pot dedica cu mai multă ușurință acestei misiuni sfinte. Și aici comparând pe preotul necăsătorit cu cel căsătorit, comparația trebuie făcută între ambii buni sau foarte buni, și nu între unul necăsătorit care lasă de dorit și între unul căsătorit care duce o viață exemplară. În cazul acesta fie preotul căsătorit cât de bun, totuși, față de cel necăsătorit, se imparte,

vorba Sf. Pavel. Și așa este. Cel căsătorit are unele datorințe întru cât e păstor de suflete, și altele întru cât este tată de familie. Prin urmare, cel necăsătorit, liber de grijile familiare, evident că se poate ocupa și sacrifica mai mult pentru interesele bisericesti. Aceasta ne-o dovedește însuși faptul că celibatul, ab origine, nu a fost impus preoților din biserică latină, ci s'a introdus prin datină în urma convingerilor preoțime, că astfel mai bine pot servi Biserica. Numai în secolul al IV, s'a consfințit prin lege aceasta datină, când numărul preoților celibati era destul de mare, și nu exista primejdia lipirii bisericii de preoți prin impunerea celibatului în viitor.

Lege bisericească care să impună celibatul tuturor preoților din bisericile orientale nu există. Cu toate aceste procesul din primele veacuri în biserică latină se observă astăzi la noi orientalii. Treptat s'a introdus celibatul în biserică armeană și în biserică ruteană din America. Or, prin faptul că la noi nu este obligator celibatul pentru preoți, nu urmează că ar fi un rău dacă s'ar introduce încetul pe încetul și că ar trebui, prin urmare, să se pună stavilă și să se impedece această tendință.

Faptul că preotul necăsătorit este mai mobil, adică se poate transfera eu mai multă ușurință în cazul unei neînțelegeri între el și credincioși, constituie și el un bine imens pentru biserică, mai les în împrejurările dea-

față. Unde mai punem împrejurarea că neavând lipsă de locuință așa mare, lipsit fiind de familie, poate păstori chiar și pe credincioșii cari nu ar dispune de case parohiale?! Știu cazuri concrete când cutare preot era aplicat să meargă în cutare parohie, dar se împotriva doamna preoteasă, care excepționa casa parohială, ori chiar parohia din cauza poziției geografice, că era la munte, ori prea departe de gară, lipsită de mijloace mai bune de comunicații, și chiar din motivul, că era departe de părinții ei.

Ce fel de greutateți sunt aceste în administrarea și conducerea unei dieceze ne-ar putea-o spune mai bine Preasfinții Arhieri, cari de multe ori, noies-volens, trebuie să țină seamă și de astfel de împrejurări. Contra factum non datur argumentum, și nomina sunt odioasa.

În sfârșit, cine nu știe? una din mândriile bisericii apusene este celibatul preoților; este falanga acelor, cari formează adevărata ei armată și care-i stă la dispoziție ori când nestânjenită de nimica. Cât ține Biserica Romană la această instituție se poate vedea din răspunsul dat de Papa Benedict XV, unor preoți cehoslovaci, imediat după războiu, cari cereau admiterea limbei cehice, ca limbă liturgică, și permiterea căsătoriei pentru preoți. În privința cererii prime Pontificele a fost mai conciliant, acordând unele favoruri, dar cu privire la a doua a răspuns prin memorabi-

reene ale căreia transpiră pare-că demnitatea supranaturală a acestei Mame între mame.

Demnitatea de Mamă a lui Dumnezeu i-a răpît în extaz pe pictori. Pe Giotto, ca să ne zugrăvească pe pânză Madonnele sale cu ochi atât de buni și de dulci; pe Raffael, ca să furișeze pe buzele acestei bineevântate între femei, un suris al raiului; pe fericitul fra Angelico, ca să ne vrăjiască Madone, pe chipul încântător al cărora sufletul și idealul s'au încarnat pare-că, au devenit carne și oase.

Vraja Maicii Domnului electrizatu-i'a cu florii săi mistici pe marii meșteri ai frazelor muzicale ca s'o preamărească în cânt și armonie. Astfel s'a făcut că un Palestrina a creat melodia superbă a cântecului Ei de slavă: „Mărește suflete al meu pe Domnul“. — Astfel s'a făcut că Ea rîde și se veselește în trilarile arginții ale lui Paisiello, Ponchielli, Cherubini. Astfel s'a făcut că Ea tresaltă, exultă, domină și triumfă în muzica sonoră a lui Perosi, Gounod.

Și poezii în clipele cele mai sărbătorești ale inspirației lor calde, și-au depus omagiul creației artistice la picioarele Maicii Domnului. Dante când a fost mai fericit inspirat a cântat cu însuflețire:

„Vergură Mamă, Fiică a Fiului,
Umilă și-înalță peste orice făptură.
Termen fix al eternului sfat...
In Tine e îndurare, în Tine pietate,
In Tine magnificiență, în Tine se adună
Ori câtă, în făptură, există bunătate“.
(Paradis, c. 1.)

Și nu mai puțin, și lordul Byron, când a fost bine inspirat, a erupt în efluvii amoroase ca acestea:

Ave Maria! Pămînt, mare, ceriu
Te măresc...
Ave Maria! Sufletele ni-s'avînte
Până la Tine, pîn' la Fiul Tău cel ceresc.

Iar biserica noastră răsăriteană, jaluză de vrednicia suprafirească a Preacuratei Fecioare: de a fi ea Maica lui Dumnezeu, nu lasă să treacă nici un singur prilej ca ea să nu scoată la iveală maternitatea dumnezească a Maicei-Fecioare celei neispite de bărbat. La tote catavasiile, în cântarea a noua, biserica noastră preamărește pe Preafericita Fecioară în strălucirea ei de Maică a lui Dumnezeu. Iar la s. liturghie când se pomenește numele

lele cuvinte: „Nec nominetur“. (Nici să nu se pomenească așa ceva).

În urma celor mai de sus, am putea noi catolicii uniți să ne pronunțăm contră celibatului preoțimei noastre? Mai mult în calitate de păstori sufletești, cari ne dăm seamă de câte obstacole nu se lovește o pastorație bună, am fi noi oare îndreptățiți să împedecăm, eventual, realizarea unei tendințe atât de mărețe? Nu; cu siguranță nu. Am fi prea departe de gândul ce urmărește biserica prin preoții săi.

Asupra unor dificultăți ce se pot ridica contra tezei noastre vom mai reveni. Ținem totuși să amintim, că greutățile de ordin casnic, la cari se provoacă ziarul sus amintit cad dela sine din momentul ce acelea le întimpină și preoțimea din apus și cu toate aceste nu se observă vre-o tendință de a șterge celibatul, abstrăgând dela cazuri sporadice.

Totodată asigurăm pe doamna (?) A. I., că timerilor leviți li se propune chiar de pe catedră nu numai „superioritatea celibatului față de căsătorie“ ci și eum să-și crească copiii și mai ales — fetele.

Preacuratei, întreagă biserica izbucnește în imnul de laudă al Preafericitei Fecioare, mărturisind, de trei-patru ori dupăolaltă, maternitatea divină a Apărătoarei noastre Doamne.

Cînta-vom deci și noi, împreună cu întreagă Biserica:

„Cuvine-se cu adevărat, să te fericim pe tine, *Născătoare de Dumnezeu*, pe cea pururea fericită și prea nevinovată, și *maica Dumnezeului nostru*. Ceeace ești mai onorată decât Heruvimii, și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, carea fără stricăciune pe *Dumnezeu Cuvânt al născut*, pe tine cea *cea întru adevăr Născătoare de Dumnezeu* te mărim“.

Reacțiunea credincioșilor la tulburările bolșevice din Spania. Comunicate, mai mult ori mai puțin precise și informații mai mult ori mai puțin tendențioase, nu-i mult de când duceau în lume vestea desmățului comunist deslănțuit cu furie în Spania catolică. „Opera“ tăciunarilor puși la cale de Moscova tovarășilor roșii, prezentată în cele mai felurite culori, a colindat globul, dând loc la cele mai ciudate tălcuiuri și prognosticuri. S'a lăsat însă în umbră pășirea atât de rezolută, energică și eficace a credincioșilor catolici din acele părți de creștinătate vie, conștie și cu totul de altă natură ca a rușilor pravoslavnici.

Știri dela fața locului vin acum să dovediască cumcă în centrele mici, unde populația binecredincioasă nu se putea aștepta la intervenția cu succes a forței publice (cum era cazul în centrele mai mari) mulțimea celor simpli a sărit pretutindenea, ca un om, întru apărarea lăcașurilor sfinte și a persoanelor sfințite.

„L'Osservatore Romano“ din 23 Maiu c. are, în această privință, informații sigure, de-un dramatism mișcător. Amăsurat acestor informații:

La Bilbao, în 12 cor. răspândindu-se vestea că e luată la țintă mănăstirea „Sf. Inimi“ mulțimea a alergat într'un suflet într'acolo și a încunjurat-o, până ce a sosit forța publică s'o apere. La Santander, preoții și călugării volind să se refugieze în case private, populația s'a întrepus la episcop să-i opriască la reședințele lor. La Coruna călugărițele capuține își fac calea, la case sigure, sub scutul mulțimei. La Cadix, în 14 cor. un netrebnic ce-a atacat o călugăriță a scăpat de linșarea publicului numai grație poliției ce l-a arestat. Locuitorii orașelului Maracena prinzând de veste că se apropie tăciunarii, s'au înarmat dela mic la mare, să le facă „primirea“ cuvevită. Militarii ce și-au făcut datoria apărând ordinea la Cadix au fost încărcăți de daruri. Gestul guvernatorului militar din Cordova, care a redeschis în 15 cor. colegiile călugăriilor, a fost primit cu manifestații solemne de bucurie din partea cetățenilor de bine. La Hernani și la Urbleta grupuri puternice se inarmează și se baricadează în vederea luptei până la extrem pentru apărarea mănăstirilor și bisericilor. La Valencia au sărit femeile și fetele în ajutorul Surorilor, respingând eroic pe asaltatori. Asemenea episoade s'au petrecut și la Malaga, Madrid (biserica sf. Martin), Lora del Rio, Guadalupe și aiurea.

Și totuși „Telegraful Român“ vorbește, nu fără oarecare bucurie, despre „zdruncinarea bisericii catolice din Spania“ și de „bucuria nestăpănită a mulțimii“ la izbucnirea flacărilor prin acoperișul și ferestrele mănăstirii jezuitilor din Madrid. Ba afirmă că s'ar fi petrecut cam aceleași lucruri în *toate orașele din provincie...* Ceeace, cu vedem, nu e cazul. Și chiar dac'ar fi, numai bucurie creștinească nu poate stărni.

Un judecător nedrept

D. A. Hodoș și provocatorii discordiei confessionale în Ardeal

(*) Suntem recunoscători puținilor scriitori, cari petrec cu atențiune desfășurarea vieții noastre bisericești. Mai ales când o fac talentul rar al d-lui A. Hodoș.

Este însă tot așa de firesc să cerem tuturor celorce intră în această lume delicată și complexă a spiritului, bunăcredință, obiectivitate și o informație suficientă. Altfel, cum scriu mai frumos, cu atât strică mai mult ducând în rătăcire mulțimi fără număr de cetitori.

Ne-am permis să constatăm, nu odată, că acesta este cazul d-lui A. Hodoș, care nu scapă nici un prilej de a arăta lumii românești provocatorii discordiei confessionale din Ardeal suntem noi, uniții, și numai noi, fără a greși-o vină cât de mică fraților din cealaltă strană. În „Universul“ din 6 Maiu, d-sa cere să ne convingă încă-odată, în același ton tolit și civilizat, care dă tuturor articolele d-sale aerul convingător al desăvârșitei obiectivității, că păstrează și în fond, nu numai formă „o dreaptă cumpănă de judecată“, regretând și reprobând orice nou motiv de vrăjbie confessională, din oricare parte ar veni. În special ține să arate, că dovezile pe care s'a întemeiat judecata noastră, nu stau în picioare.

Nu putea reprobă atitudinea din senatul arhierilor ortodocși, cari s'au opus să se deopiește copiii săraci dela școalele din Blaj o bucată de pâine mai mult, fiindcă ei n'au căzut niciodată în această greșală. Părerea noastră, de proiectul de lege prin care statul era autorizat să vândă fundațiilor din Blaj, câteva sute de hectare pământ rămas din vechile lor domenii a căzut din pricina atitudinii episcopilor ortodocși, este o simplă „bănuială“ a „Unirii“. Iar în ce privește conflictele iscate în jurul cimitirelor, nu cunoaște nici un caz ca vreun unit să i-se fi refuzat înmormântarea în cimitirul ortodox.

Nu tragem la îndoială voința d-lui Hodoș de-a fi drept în judecățile sale. Admitem mă bucurăm că nu este documentat suficient de materie. Asta se va vedea și mai clar după lămuririle ce vom da îndată.

„Monitorul Oficial“ din 26 Mai, publică vorbirea monumentală pe care a ținut-o pă episcop Ghenadie al Buzăului la proiectul de lege pomenit mai sus. Rugăm pe d. Hodoș să o citească și să se edifice. Gândul bun cuprins în proiect, Sf. Sa îl socotește o „sfidare a interesului general“, „un privilegiu, un hatâr urit“ ce se face bisericii unite“, și atât mai neingăduit cu cât vine după un alt și mai urit, și anume: „Toate averile Bisericilor catolice unite i-au fost date ca usufruct către statul maghiar. Aceste averi erau proprietatea statului maghiar și, trecând în Ardeal la noi, ele deveniau proprietatea statului român. Prin urmare aceste averi nu trebuiau expropriate, căci erau ale statului român. Consiliul Dirigent le-a expropriat totuși, și să-le poată da rentă de expropriere. Chiar de aceea, de astă dată „Noi am fost puși în gardă și am rămas aci să ne facem datoria, împiedecând o lege care nu ne convine“.

Ai auzit, D-le Hodoș? Numai „Unirii“, i-și pârut că arhierii ortodocși au împiedecat votarea legii? Mai ales când vei vedea, că Preasfințitul Buzăului s'a învoit la o suspendare a discuțiunii numai cu condițiunea, să aștepte înaltul Patriarh, înscris și el la cuvânt. Așteptăm acum judecata Dvoastră, care

și prețurile prea bine că averile în chestiune n'au fost niciodată ale statului maghiar, ci economiile sângeroase ale atâtor vlădici și canonici postelnici, cunoașteți și rostul pe care l-au implinit în viața românească și gândul pe care aveau să-l servească și de-acuma înainte.

Iar cu cimitirele, de ce să mai discutăm? Aveți cazul celebru dela Lugoj, unde ai noștri și-au trecut mortul peste zid în cimitirul „fratilor”; cel dela Baziaș, unde intrarea cimitirului românesc a fost păzită de jandarmi și, spre marea mâhnire a publicului dela băile de acolo, „uniatul” a trebuit așezat spre odihnă în locașul de veci al nemților. Dacă vreți și alte, cereți date dela oricare din episcopiile noastre. Noi am socotit că nu folosește nimănui să facem mare târâboi public din ele. Destul că s'a tulburat o parohie, ce să mai căutăm motiv de mâhnire unei lumi întregi!

Și mai supunem judecății dv. o mică întâmplare mai recentă, care v'a scăpat din vedere. „Congresul societății ortodoxe a femeilor române”, ținut cu mare alai și grele binecuvântări arhieresti la Craiova, a avut ca punct culminant și aproape unic al programului, votarea, încadrată în mare și înduioșoare pompă de vorbe, a moțiunii următoare:

„Congresul general anual al soc. ortodoxe a femeilor române adunat în Craiova, luând cunoștință de atitudinea absolut necreștinească și profund jignitoare ce se aduce Sfintei noastre biserici ortodoxe de către frații uniți de confesiune greco-catolică din Ardeal, atitudine ce tinde să oprească manifestarea liberă a conștiinței religioase și ridicarea de sfinte locașuri, închinare credinței noastre strămoșești, cum s'a petrecut *casul la Blaj și Dicioșân-mărtin*, protestează cu toată energia contra unor asemenea apucături demne de alte timpuri de tristă memorie...”

Noi am spus că toate aceste afirmațiuni sunt minciuni sfruntate. Nici un fel de piedecă ori șicană nu s'a pus din partea noastră zidirii bisericilor ortodoxe nici în Blaj, nici în Dicioșân-mărtin. Mai mult: Consiliul orașului Blaj a dat ca teren de biserică pentru mâna de ortodocși câți avem, singura grădină publică a Blajului, aleea cu salcâmi ei bătrâni. Oferim și acum cheltuielile unei comisii de anchetă, alcătuită din cine veți crede de bine, dacă se va dovedi și numai a zecea parte din ce denunță lumea societatea dnei Cantacuzino și Tudor-Dominant. Totuși, cuvântul Dv. care să infiereze după cuviință aceste procedee incalificabile, cari îndârjese lumea pe nedrept împotriva noastră, îl așteptăm încă.

Evident, nu putem aștepta să știți tot ce se petrece în viața bisericească din largul țării. Totuși dacă ați urmări măcar unul din organele noastre de publicitate, nu ați putea rosti osândă atât de grea peste noi. Ați vedea, că dacă strigăm uneori mai tare decât se cade într'un salon de oameni civilizați, o facem fiindcă am fost loviți și simțim durere. Și dv. nu veți putea osândi pe cel isbit cu piatra în cap fiindcă țipă, ci mai curând pe cel care trăiește dreptate isbește cu bolovanul. Așa cere dreptatea.

Reprezentanții catolicismului la Congresul euharistic național din Lille.

La congresul euharistic național din Lille (Nordul Franței) vor participa (pe lângă cei o sută de mii de credincioși din eparhie) și următoarele personalități marcante ale lumii catolice: Dintre cardinali amintim pe Cardinalul Verdier, arhiepiscopul de Paris și Card. Binet, arhiepiscop de Besançon, apoi Card. Lienart, episcop de Lille. Card. Hlond, arhiepiscop de Gniezno și Poznan, primatul Poloniei, precum și Cardinalul delegat de S. S. Papa. Va veni

și Mgr. Maglione, arhiepiscop de Cesarea, nunțiu apostolic la Paris.

Dintre celelalte notabilități remarcăm deocamdată pe: Mgr. Baudrillart, arhiepiscop de Melitene, rectorul Institutului Catolic din Paris; Mgr. Chollet, arhiepiscop de Cambrai; Mgr. Suhard, arhiepiscop de Reims ș. a. Belgia va fi reprezentată, dacă nu prin primatul ei, Card. Van Roey, arhiepiscop de Malines, prin Mgr. Heylen, președintele Congresului Euharistic Internațional din Namur, apoi prin Mgr. Coppietart, episcop de Gand și Mgr. Pasmour, episcop de Tournai, Luxemburgul prin Mgr. Nommesch, Iugoslavia prin Mgr. Srebnić, episcop în Krk.

România până în prezent nu e reprezentată decât prin Prințul Vladimir Ghika, administratorul bisericii diecezane a străinilor din Paris. Până când tot codași? (ig.).

După patruzeci de ani. Problema muncitorească, acum chiar mai mult ca pe vremea când Leo XIII își striga, Urbi et Orbi, îngrijorarea de părinte ce prevede, cu inima strânsă de durere, desastrul ce o să se reverse asupra societății în urma nedreptății strigătoare la ceriu ce o fac cei puternici nevoiașilor, e o problemă ce trebuie rezolvată definitiv și echitabil, căci altfel vine prăpădul.

Actualul Pontifice roman, deoparte mișcat de dragostea ce-a manifestat-o și o manifestă față de Scaunul sf. Petru muncitorimea creștină din toată lumea; de altă parte îngrozit de rodirile pustiitoare ale neascultării glasului pornit acum patruzeci de ani din Roma papală — roduri ce se vădesc în flacări și sânge — se îndreaptă și El către toți cei ce au urechi de auzit, și-i imploră, prin magistrala enciclică *Quadragesimo anno*, din 15 Maiu c., să-și deie mâna frățește, patroni și muncitori și să refacă, viribus unitis, echilibrul social sdruncinat de sălbătăcia liberalismului economic și industrial înstăpânit în lumea nouă, ca să odrăslască cele două mari rădăcini ale vremii: socialismul și comunismul.

„Pax Christi in regno Christi”. Aceasta a fost dela începutul Pontificatului său, deviza lui Piu XI. Realizarea în măsură cât mai mare, a spiritului acestei devize, o urmărește și cu noua sa scrisoare, în care, ținând seama de împrejurările actuale mult schimbate față de trecut, arată înspre cauzele nefericirilor de acum, indicând totodată și remediile ce se impun. O să zăbovim puțin și noi la ele, cu proximalul prilej, meditând asupra lor. Deocamdată însă nu facem decât să semnalăm acest cuvânt al Capului Creștinătății, de ziua pogoririi sfântului Spirit, spre bucuria noastră a tuturor.

Slujbe scurte. Este mai presus de orice îndoială că necesitatea scurtării slujbelor noastre bisericești, — în special a s. Liturghii, centrul cultului divin, ascultarea căreia obligă pe fiecare creștin, — este o chestie căreia trebuie să i-se deie o deslegare cât de urgentă și potrivită împrejurărilor vieții actuale.

Omiterea, respective rostirea numai în taină a unor ectenii de-ale s. liturghii, după cum observă pâr. C. B. Andrea, într'un număr trecut al „Unirii” se îndatinează deja a se practica de către unii Frați în Hristos. Și am participat și eu la câteva s. liturghii constatând asemenea procedeu și unii On. Frați din părțile noastre (Porț, jud. Bihor).

Chestiunea s'a mai discutat și până acum destul și puțini vor fi de părere contrară. După cât știu nu s'au prea făcut însă propuneri concrete în cauză. De aceea îmi iau îndrăzneala de-a face eu o propunere concretă și anume: Așezarea și pregătirea s. liturghii să rămână neschimbată, deasemenea și ectenia cea mare

dela începutul s. liturghii să rămână neschimbată, cântându-se la sfârșitul ei: Mărire Tatălui și Fiului și S. Spirit cu Binecuvintează... Împreunându-se imediat: Și acum cu Unule născut Fiule... În decursul căror preotul își va rosti în taină rugăciunile antifoanelor, făcând apoi exclamațiunea: „Că bun și iubitor de oameni Dumnezeu ești... după care se va cânta imediat antifonul III, care de regulă și aproape în tot locul sunt „Ferisirile” cu Mărire și acum, în decursul căruia preotul va face intratul cel mic rostindu-și rugăciunea intratului.

Urmând s. liturghie mai departe se vor rosti toate în regulă până la ectenia catecumenilor, care se va omite cu totul, zicându-se ectenia credincioșilor cu exclamațiunea: Că fie se cuvine toată mărirea, onoarea și închinăciunea Tatălui și Fiului și S. Spirit... apoi: Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm, — rugăciunea și cu exclamațiunea Ca sub domnirea Ta fiind păziți pururea, etc. Așadar: Apără mântuiește, dela sfârșitul amânduror acestor, rugăciuni să se omită!

Și în sfârșit, ar urma omiterea uneia din celea două ectenii de cereri, dintre cari, eu sunt de părerea, să cea dinaintea: „Credeului”, urmând s. liturghie mai departe în toată regula până la sfârșit.

Socot apoi că sunt de reprob și pedicile prea lungi, precum și cântarea s. Apostol și-a s. Evanghelii, cari în unele, respective în multe locuri, se cântă lung-lung, nu se citesc, ceea ce deasemenea lungește serviciul divin.

Cel în drept vor decide cum vor crede de bine. Eu propun cele de mai sus, pentru că mi-s'a întâmplat să mi-o spună credincioșii dintr'o filie (amestecați cu reformați): Prea o lungești Părinte! Și, poate, vor fi având și ei ceva drept. (*Ilie Velișan*).

Știri mărunte

Apariția din Canfanaro. De Crăciunul anului trecut târgușorul Canfanaro din Istria a fost adânc sguduit de-o întâmplare neobișnuită. Lume multă adevă, de oameni în toată firea, spun că au văzut, la vecernia din ziua Nașterii, pe Mântuitorul, în hostia consacrată, scoasă din chivot și ridicată spre închinare. Și spusele și le-au întărit toți, cu jurământ. În bisericuța devenită loc de pelerinaj cercetat, fără încetare, de mulțimi fără de număr, fiind încheiate examinările bisericești, o să se țină mari sarbători de preamărire a Răscumpărătorului. Insuși episcopul de Parenzo o să participe la ele. Instanțele bisericești, după minuițioase și îndelungate cercetări, și-au formulat, limpede și categoric, judecata: „Nici vorbă nu poate fi de sugestie la un fenomen ce atinge în aceeași vreme simțurile deplin sănătoase a mai multor persoane ce-s foarte departe de a se lăsa tulburate de așa ceva”, (de-o simplă sugestie). — Cei orientați în tainele iubirii euharisticului Isus și în manifestările ei multiple și multe în decursul vremii scurse dela cina cea de taină încoace, nu se vor mira decât de-un lucru: de nemărginirea acelei iubiri neobosite întru a ne câștiga iubirea noastră și de nepăsarea înfiorător de vinovată, cu carea i-se răspunde.

Suveranul la Academie. Ședința din 25 Maiu c. a Academiei Române a fost onorată și de prezența M. Sale Regele Carol II. De sine înțeles că tribunele au fost arhipline. Floarea intelectualității a avut și de astă dată prilej s'audă din gura Regelui cuvinte ce merită să fie eternizate în bronz, și să vadă încă un gest vrednic de cel ce spusese anul trecut la Văleni: „Voiu fi un Brâncoveanu al culturii”. Fixăm,

din discursul regal, constatările atât de mult grăitoare prin adevărul lor: „Ori cât de mare ar fi bogăția materială a unei țări și ori cât de puternică ar fi puterea ei armată, în fața istoriei omenirii acea țară nu va avea nici o însemnătate, dacă nu va aduce aportul ei literar, artistic și științific“. Apoi: „Este trist că la un popor de 17 milioane de suflete să se găsească abia 5—6000 de cititori. Aceasta arată vădit ce enorm teren de muncă și de dezvoltare avem în fața noastră“. Gestul regal: instituirea alor două premii mari: unul pentru o ediție critică a letopiseșilor (100,000 Lei), obiectul celui de al doilea (400,000 Lei) rămânând să fie stabilit de către membrii Academiei. — Așa își însemnează în anele culturii noastre Suveranul cea dintâiu vizită ce o face, ca Rege, presidând ședința celui mai înalt așezământ de cultură românească.

Locale. Dumineca viitoare, a Tuturor Sfinților, va predica în catedrală pâr. Dumitru Nedă, prof. la Academia noastră de teologie.

— Lucrările de zidire, întrerupte în iarnă, s'au reînceput și se continuă de zor. Școala comercială e prinsă aproape pe deantregul în haina spăelii proaspete, iar aripa nouă a Școlii normale de băieți acuși o s'ajungă sub acoperiș. Amândouă aceste clădiri laudă spiritul de jertfă a bisericii noastre, când e vorba de școala bună, confesională.

Franța și misionarii. Țara soră aduce jertfe enorme, în bani și oameni, pentru răspândirea crezului creștin catolic. „La Vie Catholique“ a compus o statistică foarte semnificativă din acest punct de vedere. Reiese adecă din datele seci și totuși atât de grăitoare, ale statisticii, că misionarii francezi dau 35'76% a misionarilor din toată lumea. Seminariile mici, pentru misiuni, numără 3779 de elevi, cele mari 1227. Misiunile franceze susțin, nici mai mult, nici mai puțin ca 13,807 de școli de tot felul, cu 651,684 de școlari. La ceea ce se mai adaugă: 3 universități, 23,346 de biserici și capele, 222 spitale, 731 farmacii pentru săraci, 684 orfanotrofii, 115 asile pentru bătrâni, 32 căminuri pentru leproși și 64 de tipografii. — Asta se face de dragul sufletelor unor străini de prin cele colonii îndepărtate. Ce puțin e, în raport cu aceasta, ceea ce facem noi pentru frații de-o limbă și de-o lege, din casă!

Marina Română în plină sărbătoare. De unde nu așa de mult Marea Neagră era lac otoman iar Dănărea râu împărătesc, acum suntem în drept să vorbim de Marea noastră și de Dunărea noastră. Stăpânia română asupra întinsului de ape e fapt. Și pentru ca să ne putem apăra acest drept câștigat, se fac toate jertfele posibile să ne avem mijloacele de apărare. Chiar și într'acest an ne-am îmbogățit aceste mijloace cu două distrugătoare moderne de cel mai nou tip, ultima realizare tehnică navală, fabricate în Italia și botezate, cu deosebită solemnitate: „Regele Ferdinand“ și „Regina Maria“. — Paza bună trece primejdia rea. Pășania de ieri-alaltăieri, și nourii negri ce se conturează din toate părțile, ne impun trezvie și pregătire după puteri și peste puteri.

Concurse. Ven. Ordinariat al Orăzii publică, cu terminul de 10 Iunie c., concurs la parohia Meșent (distr. Tășnadului), iar cu terminul de 15 Iunie c. la parohia Gârceiu (distr. Zălaului).

A mai murit un apostol. Răspundea la numele de Iosif Dutton. De origine din America de Nord, se născuse heterodox, dar s'a convertit la catolicism, s'a călugărit, după ce a luat parte în războiul civil american, s'a dus apoi în Honolulu să-și jertfească viața, alături de vestitul P. Damian, între leproșii de pe ostrovul Molokkai. Din cei 81 de ani ai vieții sale, patruzeci și șapte i-a petrecut în acea lume a mizeriei și a desnașdejdiei, până acum în urmă,

când s'a odihnit și a aflat și el ușurare multă. De remarcat că eroismul acestei apostolii n'a rămas necunoscut și neapreciat de puterea lumescă. La mulțimea de decorații primite, cu puțin înainte de moarte, s'a adăus și onorariul de 300 dolari anual, votat de parlamentul hawaian. Flota americană, din partea sa, și-a arătat și ea, emoționant, stima adâncă față de misionarul-erou, trecând pe lângă insula leproșilor în formație de paradă și în sărbătorească podoaabă de steaguri fălăitoare, anume ca să cinstească pe smeritul »Frate Iosif«. — Faptele ce poartă pecetea nemincinoasă a iubirii creștine, impune irezistibil. Acesta-i semnul în care învinge crezul catolic.

† **Ioan Pușcașlu**, preot la Mocrea (eparhia Lugojului) s'a stins într'al 76-lea an al vieții și 42-lea al preoției. — Odihnească în pace!

† **Vasile Ion Hodorean**, membru al Ordinului român basilian, a trecut la cele veșnice în mănăstirea dela Bixad, la 26 Iunie c. în anul 76 al vieții și 50 al preoției sale cinștite. — Fie-i țărâna ușoară și partea cu dreptii!

INERTIA INTESTINALĂ e fenomenul vieții moderne. Ca sfat medical, luați seara 2—3 dragăeuri Artin, dimineața veți avea scaun normal și ușor.

Cărți & Reviste

Dr. IACOB RADU: In Memoriam. Prinos memoriei episcopului Dr. Demetriu Radu. Oradea, 1930. Prețul: 100 Lei.

Implinindu-se zece ani dela moartea tragică a celui ce a fost arhiepiscopul Demetriu cândva Radu, neobositul său frate a crezut de bine să-i reîmprospeteze memoria, spre lauda bisericii a cărei principe a fost și spre învățătura noastră, a celor ce trăim din belșugul de haruri al aceleiași biserici ocrotitoare de idealști, oțelitoare de voințe. Figura marelui ierarh se desprinde luminoasă pe fondul de întunec al revoluției și al zilelor de sălbătăcie comunistă de după război, ca să apară în tragica ei măreție după odiosul atentat din 8 Decembrie 1920, când cade jertfă sângeroasă cel ce atâtea jertfe știuse se aducă pentru neam și lege pe vremea împilării din trecut și a desrobirii ce i-a urmat, binefacerile căreia, durere, așa de puțin i-a fost dat să le guste. — Lucrarea pâr. prepozit orădan e dintre acelea cari se cetesc cu emoție curățitoare.

CONSPIRAȚIA DIN „SUB HURUBI“. Insemnările unui fost „student“ din Blaj. Cluj. Tipogr. Națională, Str. Regina Maria 36. Format 8°, pagini 66, prețul 25 Lei.

Nu e așa de mult, de când un fost elev al Blajului a crezut că immortalizează mica noastră Romă persiflând colegii, profesorii, idealurile de aici, considerându-se în fața tuturor »pribeag«. Suntem încredințați însă că nici autorul acesta nu mai perseverează în această atitudine față de Blaj. Timpul, acest mare doctor care vindecă toate durerile, a adus balsam alinător și rănilor lui sufletesti. Astăzi »pribeagul« de altă dată gândește și vorbește altfel. — Cu totul în alt gen sunt scrise însemnările de față. Ele au umorul natural al sufletelor sănătoase, amestecat cu o vervă de mulțori Carageliană. E caracteristică din acest punct de vedere scrierea de dragoste a »septimanului de cl. VII« Casiu Tulea care e cu totul transportat de când a schițat »figura zveltă de nimfă exotică« a unei d-șoare din Blaj. Silueta ei e »transcendentală«, farmecul ei »ipersocial«, sufletul lui »chinuit de maltratări exagerate«, pentru că el vrea să fie »aut caesar aut nihil«. Așa defilează înaintea noastră într'o lumină tragi-comică-umoristică: o grevă a septimanilor contra unui domn profesor, retragerea lor în berc, ca odinioară »secessio plebis in montem sacrum«, mai apoi la grădina din Veza, amenințarea poliștului Barna că-i excorțează din Blaj ca pe oameni fără ocupație, fuga greviștilor dela »Măța roșie«, unde sunt descoperiți de doi profesori, apoi tradiționalul bal dela Trei Sfinți cu scenele caraghioase de dansatori neciopliți, vrăjmășia absurdă purtată de greviștii nemulțumiți împotriva sufletului celui mai ales de elev (Pescariu), care dela început era contra grevei, împăcarea spontană, copilărească, — toate cu farmec și interes deosebit, mai ales că atâția oameni și împrejurări ne sunt perfect de bine cunoscute și fidel redată. Toți care iubim timpurile ferice de altă dată — și cine nu le iubește? — vom răsfoi cu drag aceste pagini. (ig).

COUDENHOVE—KALERGI: Paneuropa. Questions et Réponses. Vienne, 1931. Preț 3 franci.

Paneuropa e o idee ce preocupă deja destule pete cugetătoare. Intemeietorul și conducătorul mișpan-europene, — candidat de un mare număr de som culturale și politice la premiul Nobel pentru pace, scos broșura de mai sus ca să slujiască ideii pornit drum cu gând de izbândă: O Europă unită, liberă, ternică și pacifică. Cele 32 de pagini, format 8° m lămuresc asupra întreitii primejdii a bolșevismului, vinismului și a crizei economice, arătând foloasele rezulta din realizarea Paneuropei și dând răspuns celor ce privesc cu neîncredere această tentativă, calea căreia se ridică atâtea obstacole. — Rând contelui animat de-un asemenea vis, la tot cazul merită să fie cetite.

A. D. SERTILLANGES O. P.: L'orateur chrétien. Les éditions du Cerf, Iuvisy, Seine Oise, 15 franci.

Părintele Sertillanges din ordinul predicat membru al Institutului Franței, una din gloriile oratoricești eclesiale de acolo, ne dă, în 428 pagini, o adevărată Sumă teologică a predicii creștine. Opera cuprinde cărți mari: 1. Cuvântul lui Dumnezeu în sine însăși; 2. Calitățile necesare oratorului creștin și 3. Exercițiul efectiv al cuvântului dumnezeesc. Fiecare carte are mai multe (prima trei, ultimele două câte șapte) capitole, iar acestea și mai multe subcapitole. Pentru a arăta bogăția acestei cărți, menționăm că, la experiența de exemplu, se indică următoarele izvoare: a) meditația; b) lectură; c) societățile; d) contactul cu oamenii de experiență; e) slujba însăși. Sau, la voce, tratează timbrul vocii; b) calitățile estetice; c) sonoritatea; însemnătatea; e) durată și rezistența. În general, elementul cel mai însemnat al artei oratorice, îi încheie trei capitole întregi. Cele amintite mai înainte sunt diviziunile unui subcapitol. Tot asemenea la acțiunea oratorică, în afară de regulile particulare, ne dă zece reguli generale: a) naturalitatea și condițiile ei complexe; b) comunicarea cu ascultătorii; c) acțiunea vie; d) caracterul personal și adaptarea la împrejurări; e) puritatea acțiunii; ticurile și remediile lor; f) varietatea și monotonia; g) homogenitatea în varietate; h) nuanțele; i) progresul; j) măsura. — În rezumat: o carte de edificare și metodică de cercetări și doctrină; de tehnică sănătoasă și artă în mare; de informație științifică și evlavie creștinească.

Cuvântul Adevărului. Organ bisericesc omiletic și pastoral. Mănăstirea Bixad, 1930. Nr. 3 (Maiu—Iunie). Abonamentul anual 300 Lei.

Ca totdeauna, revista părinților călugări basiliani se prezintă și ce astădată cât se poate de bine. Îngrijită ca execuție tehnică, pe lângă predici bine gândite și turnate într'o românească frumoasă, unitară, cu tot varietatea celor ce le semnează, mai aduce și un bogat material pastoral. Articolul: Dansurile moderne de Ion Vultur atinge o chestie pe cât de gingașă, pe atât de actuală, privind foarte deaproape îndeosebi cele care ar fi vremea să ia față poziție contra acestei pămorale moderne, interzicându-și mai întâiu și ei (cei tineri) apoi alor săi (familisti) asemenea distracții cu totul demne. Merită toată atenția sugestiile articolului fond și ideea norocos ținută la suprafață a congreseștilor mariane. Cronica, rubrica întrebărilor și răspunsurilor, bibliografia și tipicul dovedesc și ele grija dăctiei de a fi de tot folosul cititorilor, a căror datorie este să sprijinească din răspuneri strădaniile desinteseate a celor ce scot această revistă.

L'Europa Orientale. Anul X. Nr. 11— (Nov.-Dec. 1930). Revistă lunară pentru istorie și politică. Roma. Abonament: 35 Lire italiene pe an.

Revista »Institutului pentru Europa orientală« încheiat al zecelea an de existență rodnică. Redactorii de o seamă de buni cunoscători ai problemelor răsăritului, ea face un real serviciu tuturor celor ce se interesază de istorie și politică. Revistele lunare asupra evenimentelor din diferitele țări, în general, obiective și de o informație sigură.

Arhiva pentru știința și reforma socială. Organ al Institutului social român. Anul I. Nr. 1—3 din 1930. Editura Institutului social român. Bucureștii. Prețul 360 Lei.

Un volum puternic de 488 pg. scris cu grija și metoda științifică pe care a știut să i-o dea conducătorul atât de apreciatului Institut social, care este prof. D. Gusti. El însuși semnează primul studiu important și în actuala publicație, tratând problema federalizării statelor Europene. Reflexii și amintiri asupra stăruirii francului, scrie d. Roger Auboin, urmat de o serie de alte studii de interes economic și social; iscalite de Hjalmar, Schach, S. Richard, G. G. L. Duprat, G. Ginsberg. Interesantă problema sistemizării orașelor

România, studiată de D. Marcu, ca și contribuțiile d. la problema răzășiei din satul Nerej. — Institutul social se poate mândri, pe bună dreptate, cu o publicație care ne face cinste.

STATELE CONTIMPORANE: Colecție în-rijită de P. Caron și M. Lhezitier. *România de Andreiu Tibal*, cu o prefață de August Gauvain, membru al Institutului Franței. (Paris, Les éditions Rieder, 1930, format 8°, pagini 154, prețul 18 franci).

Nu e așa de mult, de când nemuritorul P. Maior trebuia să apere contra lui Kopitar și a altor Slaviști latinitatea limbii române. Acelaș lucru fu nevoit să-l facă și Eliade Rădulescu față de pravoslavnicii ruși din timpul ocupației lui Kisseleff, care aveau tot interesul să ne infățișeze și pe noi printre »micii frați slavi« din Peninsula Balcanică. Eroarea a persistat până aproape de zilele noastre, când Lord Stratford de Redcliffe (1860) a mai făcut odată ecoul întârziat al acestor rătăciri. Savanții francezi și germani au pus însă de mult lucrul la punct. Printre primii e d. A. Tibal, profesor la universitatea de Nancy, fost profesor la univ. din Praga, care închină această lucrare țării noastre. E o lucrare precisă și concisă, cuprinzând următoarele cinci capitole: 1. Istoria; 2. Solul și populația; 3. Așezămintele; 4. Starea economică; 5. Literatura și artele. Cu obiectivitate și imparțialitate onorabilă, autorul spune rezultatul cercetărilor sale științifice ce întâmpinăm dela războiu, fiind o țară spoliată, jăfuită, sărăcită. Reforma rădăcină a desorganizat producția. Marii proprietari au degețat. Debușeurile avute înainte de războiu s'au pierdut. Procentele micilor capitaluri rămase în țară s'au urcat la 30%; cele străine se feresc de noi, fiind răi platnici. Toate acestea ni-le spune un prieten devotat. În ce privește cultele, autorul comite greșala de a afirma că biserica ortodoxă din Transilvania, grație Statului organic Sagunian, a avut o influență mai binefăcătoare decât cea unită. A uitat autorul că nenorocitul V. Mangra, mitropolitul șters din catastiful național al Sibiului, a fost unealta lui Tisza István? (lg.)

Échos d'Orient. Anul 34. Nr. 161 (ian.—Martie 1931. Revistă trimestrială Paris. (Rue Bayard 5). Abonament 27 fr. francezi pe an.

Cu regularitate nedesmintită, vechea revistă dirijată de părinții asumpționiști continuă să reveleze lucrurile, apuse și prezente, ale Răsăritului. Cele religioase în primul rând. Informația ei bogată și sigură, este o călăuză indispensabilă pentru înțelegerea interesantei lumi dela soare-răsare.

Telefonul „Unirii“

1. Sibiu. Știți cine poartă vina dezastrului economic și financiar al țării? Biserica unită! Asta o dovedește cel mai celebru gazetaș populară a pravoslaviei sibiene. Nr. 21 se turbură cumplit pentru cele 80 milioane lei pe cari, »după spusa gazetelor« le-au încasat 40 de tehnicieni« național-țărăniști din consiliile administrației Caselor autonome. Prin această oroare chiar dacă 90% din afirmativii beneficiari sunt ortodocși sadea, cum e cazul: »Fățărnicia cărigașilor uniți« a ieșit la lumină în toată urfienia ei. Așa cere dreptatea bizantină! Așa se face lumină pravoslavnică la sate și se răspândește duhul păcii religioase? Să nu credeți însă, că asta este o pornire de... dragoste ortodoxă. Nu. E o simplă inconștiență. Și nu cea dintâi!

D. Satumare. Canoanele nu favorizează, dar nici nu »opresc cu desăvârșire preoților purtarea oricăror funcțiuni administrative lumești«, cum ar fi și slujba prefectului de județ. Nici chiar ale bisericii latine, foarte severă în această materie. Can. 139, § 2 din »Codex juris canonici« spune: Clericii »sine apostolico indulto... officia publica quae exercitium laicalis inrisdictionis administrationis secumferunt, ne assumant«. Ceeace înmănează, că având aprobarea superiorității bisericești, poți accepta astfel de funcțiuni. Este însă evident, că această învoire, dată numai excepțional, constituie o obligație în plus pentru desfășurarea unei activități publice care să facă cinste bisericii și să nu aducă nici un ponus asupra ei! Un lucru destul de greu, recunoaștem, mai ales în clocotul vieții publice dela noi, unde lipsesc în mare măsură tradițiunile și condițiunile unei administrații ideale. Absolut imposibil însă, nu. Trebuie însă om de voință excepțională și caracter de stâncă. — Dacă încălcările de legi din județul D-voastre, despre cari ne scrieți, cad în răspunderea prefectului, nu încap în atribuțiile, cad în cazul dat nu se verifică condițiunile de mai sus. Și e sigur că, dacă vor continua, se va resimți pe urma lor și prestigiul preoțimii și bisericii însăși. Quod Deus avertat!

H. Arad. Ca simpli spectatori ne mărginim la constatarea că p. episcop Grigore al Aradului ortodox a pregetat s'o spună pe față, în foaia sa eparhială, că anumite locuri dintr'o carte a p. Trifa sunt de nuanță par protestantă. Lucru ce-a atras o replică, — firește, în contrar, — a celui incriminat, care știm că este suferitorul mișcării cunoscută sub numele de »Oastea Domnului«. Cazul se poate să ia o turnură nouă după rândurile p. mitropolit Bălan la adresa p. Trifa, (»Lumina Satelor« din 31 Maiu c.) scrisul și munca de trezire religioasă a căruia e lăudată în terminii cei mai elogioși, cu adausul semnificativ și destul de străveziu: »Cine nu poate să înțeleagă această muncă, acela ar face bine — să tacă«. — După apostrofarea anonimă de

deunăzi, făcută p. Mihălcescu, prof. la facultatea de teol. ortodoxă din București, pentru că spus'o într'o conferință, la univ. din Strasbourg, că legea de organizare a bisericii ortodoxe române păstrează urme calvine (»Telegraful Român din 27 Maiu c.), în scurtă vreme altă apostrofare celor ce nu înțeleg munca p. Trifa, în scrisul căruia un episcop ortodox găsește urme protestante. — Numai Sibiul actual să înțeleagă oare adevărul ortodox? (ne întrebăm involuntar).

Oficiul parohial. **Oalvasăr.** Chitam primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1931.

L. Arad. Am primit abonamentul pe anul curent.
F. Cănaș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. **Ramna.** Am primit 200 Lei, abonament pe 1931.

L. B. Tulcea. Am primit 800 Lei. Achitat până la 1 XI, 1931.

Cetiți și răspândiți „UNIREA“

„ELECTRICA“ S. A. — BLAJ

CONVOCATOR

Domnii acționari ai societății anonime »Electrica« din Blaj sunt invitați, în sensul art. 9 și următorii din statutele societății și art. 157 din Codul comercial, la a

V-a ADUNARE GENERALA ORDINARA

care se va ținea în 9 Iunie a. c. la orele 4 d. a. în localul Casinei române cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de cenzori, examinarea și aprobarea bilanșului pe 1930 și darea absoluturului.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Intregirea Consiliului de administrație.
5. Fixarea marcelor de prezență pe 1931.
6. Eventuale propuneri anunțate Consiliului de Administrație conform statutelor.
7. Inchiderea adunării.

Domnii acționari sunt rugați să participe la adunare, depunându-și la cassa societății, la Adm. Centrală Capitalară, ori la banca »Patria« acțiile, eventual documentul de procură, până cel mai târziu 8 Iunie a. c. la orele 6 seara.

Blaj, la 26 Maiu 1931.

„Electrica“ s. a. Blaj.

Iacob Popa m. p., președinte.

ing. Gh. Barbul m. p., director.

Cto Bilanș la 31 Decemvrie 1930.

Numerar în cassă și bon la bănci	414.272'—	Capital social	1,500.000'—
Investiri	1,100.000'—	Fond de rezervă	225.000'—
Material de vânzare	165.311'—	„ „ penzie	70.000'—
Diverși debitori	836.560'—	„ „ amortizare	225.000'—
		Diverși Creditori	163.419'—
		Dividendă neridicată	53.519'—
		Profit curat	279.205'—
	2,516.143'—		2,516.143'—

Cto Profit și Pierdere

Salare și adause	274.700'—	Câștig din magazin	60.405'—
Spese de Administrație	83.428'—	Câștig din consumație	609.366'—
Contribuție și Comp. timbru.	32.438'—		
Profit curat	279.205'—		
	669.771'—		669.771'—

Blaj, din ședința Consiliului de Administrație ținută la 26 Maiu 1931.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

- Iacob Popa m. p., președinte
 Dr. George Borșan m. p., v.-președinte
 Ioan F. Negruțiu m. p.
 Dr. Ambroziu Chețianu m. p.
 Ștefan Pop m. p.
 Iustin I. Hossu m. p.
 Munteanu m. p.
 Alimpiu Aron m. p.

S'a revăzut și s'a găsit în consonanță cu registrele societății.

Blaj, la 27 Maiu 1931.

COMITETUL DE CENZORI:

- A. C. Domșa m. p., președinte
 Simeon Gizdavu m. p., notar
 Vasile Moldovan m. p.
 Ioan Pușcașiu m. p.
 Traian Novac m. p.

Aduc mulțumiri tuturor acelor cari m'au condolat verbal și înscris cu prilejul decedării soției mele Regina Băcilă n. Petricașiu.

Basil Băcilă
protopop onorar în comuna
Lodroman
1-1 (1419)

Parohia Română unită Pogăceaua-sat

Nr. 104-1931

Publicație de licitație

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidire din nou a Bisericii române unite din Pogăceaua parohia I. sat, județul Mureș, se publică licitație cu oferte închise, care se va ține în ziua de 18 Iunie 1931 ora 11 înainte de masă, în localul școlii primare din loc.

1. Planul, devizul de spese și condițiunile generale și speciale se pot vedea la oficiul parohial din loc.

2. Concurenții vor depune la începutul licitației vadiul de 6% din prețul oferit, sau scrisori de garanță emise de o bancă de prima bonitate.

3. Antreprenorul pe care va cădea lucrarea, va plăti proiectantului suma provăzută în deviz pentru plan și pentru elaboratele tehnice.

4. Concurenții pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

5. Comisia de licitație își rezervă dreptul a alege și a preda lucrările aceluși antreprenor pe care îl va socoti de mai mare încredere.

Pogăceaua, din ședința comitetului parohial ținută la 25 Maiu 1931.

Ormlinșan Partene Teodor Pădurean
curator I. paroh gr.-cat.
(1417) 1-2

Parohia Română unită Pogăceaua-Câmp

Nr. 105-1931

Publicație de licitație

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidire din nou a Bisericii române unite din Pogăceaua-Câmp județul Mureș, se publică licitație cu oferte închise, care se va ține în ziua de 18 Iunie 1931 ora 2 după masă în localul școlii primare din loc.

1. Planul, devizul de spese și condițiunile generale și speciale se pot vedea la oficiul parohial din loc.

2. Concurenții vor depune la începutul licitației vadiul de 6% din prețul oferit, sau scrisori de garanță emise de o bancă de prima bonitate.

3. Antreprenorul pe care va cădea lucrarea, va plăti proiectantului suma provăzută în deviz pentru plan și pentru elaboratele tehnice.

4. Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

5. Comisia de licitație își rezervă dreptul a alege și a preda lucrările aceluși antreprenor pe care i-l va socoti de mai mare încredere.

Pogăceaua, din ședința comitetului parohial ținută la 25 Maiu 1931.

Mureșan Gavrilă Teodor Pădurean
curator I. paroh
(1418) 1-2

Dela parohia română unită Lita.

Publicațiune

În ziua de 7 Iunie 1931, oarele 2 p. m. Curatorul Parohiei române unite din Lita, jud. Turda, va ține licitație publică cu oferte închise pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construcție necesare la clădirea unei noi biserici.

1. Planul, devizul de spese și condițiunile se pot vedea zilnic la Oficiul parohial din loc.

2. Concurenții vor depune la începutul licitației vadiul de 4% din prețul oferit, sau scrisori de garanță emise de vre-o bancă de prima bonitate.

3. Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

4. Curatorul își rezervă dreptul de-a hotări liber asupra ofertelor.

Lita, la 17 Maiu 1931.

Curatorul parohial.

In atenția parohiilor și
curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. -- Medalii de aluminium pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc.etc.

Cereți prețurent detaliat.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ
Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

12-7 999

A APĂRUT

„Teologia pastorală“

de canonicul *Dr. Nicolae Brînșeu*, Vol. I. *Păstorul și Turma* (Hodegetica). Cu o prefață de I. P. S. Valeriu Traian Frențiu, arhiepiscop de Ordaea.

Prețul: broșat Lei 350, legat Lei 380.

Până nu intră în comerț, se poate avea la autor cu prețul de: Lei 280 broșat și 310 legat.

Grăbiți cu comanda. Adresa: **Dr. Nicolae Brînșeu, canonic Lugoj j. Severin.**

10-25

de pictorul bisericesc
Antoniu W. Zeiler
în BLAJ

execută

Iconostase

pictură internă murală în
mosaic, fresco și tempera

Prețuri convenabile

Căutăm reprezentanți organizatori buni, pentru

plasarea prin agenții; articol bun cu câștig rentabil. Preferabili cei inteligenți și care sunt introduși în societăți bune. Capital trebuie puțin. Oferte se primesc chifre „Lebensfreude“ Rudolf Mosse, Arad.

A apărut

STRASTNIC

Care cuprinde rânduiala sfințelor și dumnezeștilor slujbe din Săptămâna Patimilor, acum întâia oră tipărit cu litere străbune.

Prețul Lei 270+20 porto

Librăria Seminarului Blaj

A apărut noua edițiune a LITURGHIERULUI

Crudo . . . . . 250 Lei

Legat întreg în pânză, aurit 340 „

LIBRĂRIA SEMINARULUI — BLAJ